

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' האזינו י"א תשרי תשע"ט

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 591

פנינים וקריים

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיננו (לכ. ג) איתא במסכת ברכות (כא. א) מגין לברכת התורה לפניך מן התורה? שנאמר כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיננו, ע"כ. הכוונה בזה שם ה' היינו התורה דהרי כל התורה שמותיו של הקב"ה. וכשקורא בשם ה' דהיינו התורה - קודם לכן הזמן להבו גודל לאלקיננו בברכת התורה על שזכינו במתן תורה.

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט (לכ. ד) תיבת "כי" משמעה נתינת טעם על מה שקדם ואמר הצור תמים פעלו. ההסבר לכך דהרי הלשון תמים מובנו שהדבר מושלם בכל חלקיו ומיוחדים לתכלית אחת. אף שנראה לכאורה כל אחד כשונה מחברו (כדרשת חז"ל כמו שאין פרצופיהן שוין כך אין דעותיהן שוות) בכ"ז הצור תמים פעלו כי כולם מכוונים כאחד בדרכי המשפט. בנגוד לעובדי ע"ז אשר לא השכילו להבין שכל הפעולות בעולם מובילות לתכלית אחת וחושבים שלכל פועל יש אלהים אחרים העומדים מאחוריהם. והאמת שמצד המשפיע כולם שוין כאחד אשר משתנה לפי המקבלים...

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט (לכ. ד) המעיין אשר ממנו נובעת התמימות במעשים הוא מידת ה"אמת". וכיון שחותמו של הקב"ה אמת מחייב הדבר שייעשה הדבר בתמימות ובשלמות וזה כי כל דרכיו משפט-אמת!

אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא (לכ. ד) פרש"י א-ל אמונה לשלם לצדיקים ואין עול אף לרשעים משלם שכר צדקתם בעולם הזה. וצ"ב הרי אמרו ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא והטעם הוא משום היות ומצוה הוא דבר רוחני ואין לה תמורה בעוה"ז. נמצא לכאורה שנעשה עול לרשעים. אלא שהרשעים שעושים מצוות שלא לשמה כי אם לטובת עצמם לא שייך לתת להם עוה"ב דבר רוחני ודייקא מה שמקבל בעוה"ז יכול להחשב לגביהם שכר ודו"ק.

שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתול (לכ. ה) בדרך מליצה האדם הסר מדרך הישר ומשחית את מעשיו חפץ הוא שההשחתה תהיה "רק לו" אבל חלילה "לא בניו מומם" שלא יעבור המום גם לבניו... (רבי יונתן אייבשיץ)

הלה' תגמלו זאת, עם נבל ולא חכם (לכ. ו) יבואר על פי ביאור הגר"א על דין וחשבון שאמר דין הוא על העבירות שעבר וחשבון על מה שיכול היה לקיים מצוות בזמן ההוא ולא קיים. זהו שנאמר עם נבל במה שחטאו כנגדו ולא חכם שלא החכימו להרויח תורה ומצוות באותו עת. (רבי זעליג ראובן בנגים וצ"ל)

שאל אביך ויגדך וקינך ויאמרו לך (לכ. ז) אזהרת התורה בבקשת האמונה באה לבטוי בשני חלקים האחד שאל אביך ויגדך שלא להיות מן המעפילים החוקרים בשרשי האמונה אלא להסתפק באמונה הפשוטה המקובלת מדור דור ורק לאחר שנים של מסירות נפש פשוטה וקינך ויאמרו לך אתה רשאי לשאול חכמך ולעסוק בחקר האמונה. (רבי יוסף חבר ז"ל)

לדעת החברותא מאמץ לכל החברים ולכל בית ישראל

אל שנה וזכויותיה

שנה טובה ולחורבה לארץ אגילה טובה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א תשעה באב תשל"ה ה'אב ל'צפ"ס ע"א.א.

ולדאבוננו עד היום אנו נמצאים במצב הזה של המרגלים, ולכן אנו עדיין יושבים על הארץ בלילה הזה בגלל חטא המרגלים. עוד לא התאחדנו ביחד. ולכן כאשר החבר מכה אותי אני שוכח שהוא שליח מהבחינה של "ושכותי את כפי וראית את אחורי", שבעצם זה הרבש"ע שקורא אותי, בני! אל תשכח ממני, תזכור תמיד שאני נושא אותך על חיקי כגמול עלי אמו.

אך למרות ש"ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו, עמי לא ידע ישראל לא יתבונן". זוהי הסיבה לתשעה באב שאנו יושבים עכשיו על הארץ. אנו מסתובבים מבולבלים, וכל פעולה שאנו פועלים איננו עושים בהתקשרות כאותה בחינה של הצדיקים הגדולים. אנו מתחמקים בטענה "מי יכול להדמות אליהם ולעשות כמעשיהם". דעו, גם הם היו בני אדם כמונו, ומי שהביא אותם לתוך העבודה הזו הוא שולח אותה גם אלינו. ולמרות שכל ימיהם הם עברו את כל הצרות והיסורים המרים ולא נשברו ונסוגו אחור, אם ח"ו נוגעים לנו בנקודה קטנה מיד אנו נשברים ומתרסקים. ובעוד שהם לא נהיו מבולבלים, היסורים הללו מביאים אותנו לבלבול הדעת. הם נתנו שינשכו אותם בכדי להגיע לשלימות הביטול, עד שביטלו את עצמם והגיעו לבחינה של "מלא כל הארץ כבודו" ו"ברוך כבוד ה' ממקומו". ולכן עדיין לא נגאלנו, כי כל עניין הבית השלישי תלוי באחדות ורק כאשר נתאחד אז נזכה לבית השלישי.

שהרי הבית השלישי הוא מקום הקרבת הקרבנות. הרבש"ע ציוה שבני ישראל יקריבו לפניו קרבנות במקום ששכן הבית הראשון והשני. ויש להבין את ענין הקרבן שהוא סתום וחתום.

מהו פשר הענין הזה ששוחטים שור ושורפים אותם. אכן הרבש"ע רצה להראות לנו בזה את פנימיות ענין בית המקדש שהוא כמו קרבן עולה שכליל תקטר. מן השור שהיו מקריבים לעולה על גבי המזבח לא היה נשאר כלום, רק מעט אפר, וזה בא ללמדינו את פנימיות ענין בית המקדש שהיא ביטול גמור, שהאדם יבטל את עצמו בבחינת "ואנכי עפר ואפר", "ונחנו מה".

והיום שאין לנו בית מקדש התפילה היא במקום קרבנות כמו שנאמר ונשלמה פרים שפתינו, והיא צריכה להיות באותה בחינה כמו הקרבנות. ועל זה אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן", דהיינו כמו שקרבן עולה היה מתוק לפני הקב"ה כך יהיו התפילות שלנו מתוקים לפניו. ואיך יהיה הדבר הזה? כאשר התפילה שלנו תהיה באותו ביטול כקרבן עולה. בזמן שבית המקדש היה קיים היו מקריבים בו קרבנות כל יום ובכל שבת ויום טוב, ועכשיו שחרב בית המקדש התפילה היא במקום קרבן "ונשלמה פרים שפתינו" והיא צריכה להיות בבחינת קרבן עולה - כליל תקטר. וזה יהיה ענין הקרבנות של הבית השלישי. באותם הימים ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו ולא היה יצר הרע, ולא יצטרכו לקרבנות כי לא יצטרכו לכיפור עוונות. הקרבנות באותם ימים יהיו מה שנעבוד את הרבש"ע בביטול כעולה וכקרבן. כפי מה שכל אחד הכין את עצמו, וכפי ערך הביטול והשגת הבורא שלו, כך יהיה ערך הקרבנות.

ומכיון שהדבר תלוי בהכנה אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן". שלא נאכל נהמא דכיסופא. כי כל עוד שלא נבנה הבית השלישי אנו יכולים לתקן, ואיך? ע"י "ונשלמה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

פרים שפתינו", שהתפילות שלנו יהיו כעולה וכקרבן. וכמו שקרבן עולה הוא "כליל תקטר" כך תפילתנו כליל תקטר, וכל תפילה שאנו מתפללים והיא עולה למעלה נבנה ממנה בית המקדש. וכי מה היה עולה למעלה מקרבן העולה - אש, כשהתפילות שלנו עולות לרבש"ע עולה אש שממנה נבנה הבית השלישי (שיהיה מאש).

ומכיון שבית המקדש נבנה מהאש של עבודתנו ותפילתנו לכן הגלות שלנו ארוכה כל כך. מעת שחרב הבית הראשון עד שנבנה הבית השני היה די בשבעים שנה, היות שבדור ההוא היה שמעון הצדיק שהיה משיירי כנסת הגדולה, ונשארו עוד מאה ועשרים הזקנים שעליהם נאמר "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה", והיות שהם היו צדיקים גדולים זכו לבנות הבית בשבעים שנה. אולם עכשיו בבנין הבית השלישי צריך להיות בחינת "ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ", כי בשביל שיהיה הבית בשלימות צריך שיתקבצו כל היהודים וכל הניצוצות הנידחים, ואם ח"ו חסר ניצוץ אחד מכלל ישראל לא יכול הבית השלישי להבנות, כיון שהגאולה תהיה כאשר כלל ישראל יהיה בשלימות כמו אדם הראשון קודם חטא עץ הדעת. רק כאשר יחזרו להיות בשלימות כמו שאדם הראשון היה קודם החטא אז תיפסק הגלות, ורק כאשר יהיה "ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ" תהיה הגאולה השלמה.

ואידך נגיע לכך שיהיה "ונשלמה פרים שפתינו" ועבודתנו תהיה באופן ש"תערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן"? רק ע"י "ושכותי את כפי וראיתי

את אחורי". השלימות הזו לא יכולה להיות אלא ע"י בחירה, ע"י הביטול של עצמו כעולה וכקרבן. וזה אינו יכול להיות רק אם נהיה ביחד ב"שבת אחים גם יחד". אז נזכה אחד את השני שיהיה "ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ". במצב שלנו אף אחד לא יכול להגיע לקבץ את הנידחים, מכיון שאיננו יכולים להגיע למקום בו הם שבויים, יש שם כאלו קליפות שאפילו הצדיקים האמיתיים לא יכולים להגיע לשם. לכן הגאולה תהיה ע"י "למעני למעני אעשה". וע"ז אנו מבקשים "למענד אלוקינו עשה ולא לנו, ראה עמידתנו דלים וריקים". ולשם כך עלינו להתאחד כל עם ישראל עם הצדיקים עמודי העולם.

אולם איך נוכל להתאחד עם הצדיקים בעוד שאנו מתנערים מהם ואומרים "הם היו אנשים גדולים אבל אנחנו לא יכולים". זה שקר! לא יתכן דבר כזה. אנו לא יכולים לחיות בלעדיהם והם לא יכולים להתקיים בלעדינו. כל אחד יכול להגיע במדריגתו לבחינת דוד המלך, וכל אחד יכול להגיע במדריגתו לבחינתו של אברהם אבינו. כשם שלבן לא יכול להיות אדום ואדום לא יכול להיות ירוק. כך לכל אחד יש את הצבע שלו ולכל אחד יש את שורש הנפש שלו, וכל אחד יכול לעבוד ע"י שורש הנפש שלו. הרבי ר' זושא אמר שלא יענישו אותו על שלא היה אברהם אבינו, יתבעו ממנו שלא היה "זושא". אבל לכה הקליפה יש עצה לכל זה. היא מסיתה אותנו לחשוב שהם היו גדולים ואנו לא יכולים להגיע אליהם. ולכן אנו יושבים עכשיו על הארץ כבר קרוב לאלפיים שנה ועדיין לא זכינו לבית השלישי.

המשך יבוא אי"ה

המשך פנינים יקרים

כי חלק ה' עמו (לכ, ט) הגאון רבי חיים מוולוז'ין היה מתקשה במאמר תנא דבי אליהו שאחת ממדותיו של הקב"ה "שמח בחלקו". הרצה שאלתו לרבו הגאון מוילנא, והשיבו ממש"כ כי חלק ה' חלקו של הקב"ה אשר הוא שמח בו תמיד "עמו" כלומר שהקב"ה שמח בישראל בכל מצביהם דהרי הקב"ה שוכן אתם בתוך מומתם.

יעקב חבל נחלתו (לכ, ט) החבל שזור מהרבה חומים דקים וחלשים, האומה הישראלית כל כוחה בהיות כולם יחד, וזהו יעקב חבל המאפשרת לשאת את החיים ולזכות לברכות העליונות.

(רבי יוסף חבר ז"ל)

ה' ברד ינחנו וכו' (לכ, יב) ידוע שהגאון מוילנא לא היה חפץ לקבל השגי תורה ממלאכים ומגידים מן השמים רק ענינו נשואות להשי"ת שיבננו אחרי העמל שעמל בתורה. וזהו ה' ברד ינחנו בלי עזרת המלאך והמגיד.

וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית וכו' (לכ, טו) וצ"ב מפני מה הכפילות וישמן ישורון ויבעט - ואח"כ שמנת עבית כשית? ביקש הכתוב להבהיר כיצד שמן ישורון עד כדי ויבעט כשור שנגח יען כי שמנת עבית וכשית באהבה עצמית. ולכך ויטוש אלו-ה עשהו מאחר וההרגשה שכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה.

בגוי נבל אכעסים (לכ, כא) רש"י: אלו הכופרים בהקב"ה, הרמב"ן מסביר את המושג נבל שהוא התואר המגונה ביותר אשר אינו מכיר בטובה שעושים לו כנגוד למדת הכרת הטוב הנפוץ ביותר וניתן לדורשה מן הפחותים שבפחותים ואם הוא כופר בטובתו של אדם לסוף תראה שהוא כופר בטובתו של מקום.

אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא (לכ, לט) בברכת רפאנו מוסיפים לברכה רפאנו ה' ונרפא הלשון כי תהלתנו אתה. ולא נזכר שבח כזה בכל שאר ברכות התפילה. אלא שברפואה יש מקום לטעות ולחשוב כאלו ביד רופא בשר ודם לרפאותו לכך מוסיפים ומדגישים כי תהלתנו אתה, להודיע שהרפואה אינה כי אם ממנו יתברך שמו ואין רק לו בלבד התהלה ואילו הרופא הינו רק שליחו של מקום.

(רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל)

וידבר ה' אל משה בעצם היום הזה לאמר עלה אל הר העברים הזה (לכ, מה-מט) רש"י דרש גבי מיתתו של משה רצו ישראל למנוע מיתתו אמרו אדם שהוציאנו ממצרים קרע לנו את הים והוריד לנו את המן אין אנו מניחים אותו אמר הקב"ה הריני מכניסו בחצי היום. ההסבר לכך שבני ישראל סברו שחייבים הכרת הטוב שלהם כלפי משה. אלא ששינה הקב"ה והכניסו למשה בעצם היום הזה.

ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו (לכ, נ) מה ענין זה לברכות שברכם משה בסמוך, אלא כידוע שאין ברכה שרויה בדבר ריק כמאמר אלישע הנביא הגידי לי מה יש לך בבית, לכן אמר משה ה' מסיני בא וברכנו, על אלה הוסיף את ברכתו להפירותם בשפע עצום כיד ה' הטובה עליו.

ה' מסיני בא וזרח משעיר למו (לכ, נ) מכאן אתה למד איך שבאו למצב זה שמצד אחד באים נכרים ומתגיירים ומצד שני קורה שאחרים מבני ישראל נושרים וממירין דתם ר"ל, שכן במעמד הר סיני חזר הקב"ה על כל אומה ויש שרצו להתגיייר אלא שפחדו מהאומה שלהם מאידך בשעה שאמרו נעשה ונשמע היו יחידים שמיאנו לקבל את התורה אלא שנצטרפו מחמת ההכרח כפה עליהם הר כגיגית לפיכך עד היום הזה מוצאים יחידים שמתגיירים ויחידים להיפך עד לבירור המושלם.

(רבי עקיבא איגר זצ"ל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

פ.ק.ס: 5325477 - 02 5829688

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע
נלב"ע מוצאי יום כפור י"א תשרי תשס"ד ת. נ. צ. ב. ה.

